

CULTURA/ESPECTACLES

OPINIÓ

Consultar els índexs

Josep Maria Figueres*

Qui més qui menys, un dia o un altre, ha de treballar en papers vells i consultar una dada, un article, en definitiva ha de remenar els papers ja mig esgrogueïts i acut a les revistes que té en arxiu per a les consultes. Immediatament es presenten *Serra d'Or* i *L'Avenç*, que amb els seus índexs anuals distribuïts conjuntament amb les tapes per a relligar esdevenen una de les millors eines de consulta. Després de trobar-ho, restes agraït als que han tingut la bona pensada d'efectuar aquesta labor. I que és feixuga, ja ho sé. Era un estudiant de primer curs que vaig suggerir a *Oriflama* —qui no hi ha col·laborat als vint anys?— d'efectuar els índexs. Huertas Claveria hem va dir: “Tu mateix”, i, apa, a fer fitxes.

Mai, no obstant, em cansaré de recomanar la bondat i utilitat dels índexs. Fent un ràpid repàs trobo escassíssims els índexs que s'han fet en la nostra premsa en relació amb el nombre total de capçaleres que poden tenir aquesta eina; naturalment només les revistes d'un cert gruix s'ho poden permetre. La majoria de les vegades són un plec solt que va inclòs en el número de gener o febrer, i això ho trobem a *Nous Horitzons* (1977-1982); en altres és un plec estable i imprès amb regularitat: *Ciència*, *Muntanya...*; fins i tot la premsa comarcal hi ha entrat: *L'Olotí* (índex dels números 1 al 100), *Al Vent* (0 al 50); en altres casos és la premsa institucional: *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, *Gasetta Sanitària de Barcelona*; és a la premsa especialitzada on abunden més: *Perspectiva Social*, *Quaderns d'Orientació Familiar*, etc.

Fins i tot *Cavall Fort* va tenir la sort que Núria Vila edités en un volum l'índex, però pensat i escrit per escoles. Un índex ordenat per conceptes sense la tipificació convencional d'autor, títol i data. Parlant d'índexs forem injustos de no remarcar l'enorme esforç que fan bibliotecaris i bibliotecàries en la confecció d'aquestes labors.

Certament en castellà la feinada feta és impressionant. Revistes de quiosc —*Historia 16* o *Cuadernos de Pedagogía* en el seu número 100 en feren—, la *Revista de Estudios Políticos* i, naturalment, la premsa acadèmica, científica o erudita: *Príncipe de Viana*, *Berceo*, etc. També del passat, tant en català —*L'Avenç*, *La Revista*, *Lo Gay Saber* de l'Editorial Barcino—, com en castellà —*La Floresta Andaluza*, *El Europeo*, etc. Quan es fa un llibre, una separata o un plec per posar a l'inici del volum anual és quan l'índex té la seva funció de guia, quan s'inclou, perdut, dins d'un número qualsevol pràcticament no serveix, ja que la persona que cerca alguna dada no sap que al número 34 o 134 hi ha l'índex. Això tan senzill ja ho sabien al segle passat, que el feien a l'inici o al final del volum —vegeu *La Il·lustració Catalana*, *Revista de Gerona*, o *La Llumenera de Nova York*—, i és potser, crec, la fórmula més adient.

Tristament, tot i que pot semblar que la feina feta és molta, són només una petita minoria les publicacions que han fet l'índex. En diaris, per exemple, a més de *Le Monde* només conec *El País* i ambdues obres esdevenen uns puntals de referència increïbles. L'índex no només immortalitza, sinó que fa viva la publicació en fer-la útil a més, és clar, de prestigiar-la, quan veus en tantes avinenteses com una revista commemora els seus 5, 10 o 25 anys, el número 50 o 100, etc., i ho fa amb uns textos sovint dubtosos en utilitat. Fer l'esforç de fer l'índex seria la millor fórmula de mostrar la feina feta. L'índex es guarda —ja hi ha la biblioteca o hemeroteca per a conservar— amb la qual cosa aquella publicació faria més servei als seus lectors. ■

*Josep M. Figueres és historiador i periodista